

DITEC je vedúcim integrátorom informačných technológií. Svojim zákazníkom poskytujeme komplexné služby v oblasti nasadzovania a prevádzky informačných systémov.

DITEC je firma s tradíciou. Počas svojej existencie sme sa vypracovali na stabilný subjekt, ktorý je dôveryhodným a dlhodobým partnerom významných organizácií.

Elektronická komunikácia ako implementovať reálne elektronické procesy

Pavol Frič, VP pre stratégiu

Obsah prezentácie

- Kontext elektronickej komunikácie
- Nevyhnutné podmienky pre elektronicnú komunikáciu
- Základné princípy implementácie
- Špecifiká hromadného spracovania
- Najvýznamnejšie problémy

1. Kontext el. komunikácie

- Elektronizácia služieb je dôležitým faktorom budovania informačnej spoločnosti
 - služby verejnej správy
 - služby súvisiace s obchodnými a výrobnými procesmi
- Práve bezpečná a efektívna elektronická komunikácia je integrálnou súčasťou elektronických služieb
- Budovanie elektronických služieb je v súčasnosti aj prioritou vlády SR

Hybné faktory

■ **Schválené programy podpory**

- „Cestovná mapa“ zavádzania elektronických služieb verejnej správy – splnomocnenec vlády pre informatizáciu
- MINERVA, priorita informatizácia spoločnosti – Min.financií SR

■ **Komerčné projekty a riešenia**

- budovanie infraštruktúry pre implementáciu elektronických služieb a elektronickej komunikácie

Súčasný stav

■ Parciálne budované riešenia:

- Web stránky organizácií vybudované
- minimum údajov zo základných registrov dostupných (v podstate iba ORSR.SK)
- plne záväzné zasielanie elektronických formulárov skôr výnimka (daňové priznania, podateľňa MDPT SR, Sociálna poisťovňa)
- transakčné služby (obojstranná záväzná komunikácia) – pripravená iba Colná správa

■ Centralizované riešenia

- obcan.sk - nie je priamo prepojený na relevantné inštitúcie)
- budovanie UPVS – integrácia elektronických služieb

2. Podmienky pre el. komunikáciu

- Elektronická komunikácia upravená existujúcou legislatívou
- Najvýznamnejšie faktory
 - použitie zaručeného elektronického podpisu (ZEP)
 - potreba zriadenia elektronickej podateľne
- Dôležité subjekty
 - NBÚ – podmienky pre ZEP
 - „vlastník procesu/služby“ – úprava vlastných procesov a postupov pre podmienky elektronickej komunikácie
 - NR SR – príprava zodpovedajúcej legislatívy

Použitie ZEP

- **ZEP je požadovaný v administratívnom styku**
 - ak je použitý EP, musí to byť ZEP
- **Potreba vybudovania infraštruktúry pre ZEP**
 - kvalifikované certifikáty pre používateľov
 - certifikované prostriedky pre vytváranie ZEP (SCA) a overovanie ZEP (SVA)
 - implementácia ZEP aj do interných procesov ??
- **Prispôsobenie interných procesov použitiu elektronickej komunikácie a ZEP**

Infraštruktúra ZEP

- **V súčasnosti podmienky vytvorené**
 - akreditované CA – vydávanie kvalifikovaných certifikátov a služba časovej pečiatky
 - certifikované SSCD – uchovávanie privátneho kľúča
 - certifikované SCA a SVA
- **Limitujúce faktory:**
 - obmedzený rozsah podporovaných formátov (v podstate XML) – použitie v špecifických procesoch
 - doposiaľ manuálne – neumožňovali skutočnú automatizáciu procesov

ZEP a elektronické dokumenty

- Závislosť od spôsobu použitia dokumentov (služieb a procesov)
- Neštruktúrovaný
 - vizuálne orientovaný (napr. PDF, RTF, TIFF ?)
 - používaný na textové/obrazové zachytenie deklarovaných skutočností, dohody, resp. tvrdení
 - problematické automatické spracovanie obsahu
- Štruktúrovaný
 - dátovo orientovaný (napr. XML) – použitie HTML môže byť problematické
 - poskytnutie údajov a informácií v predpísanej forme
 - možnosť automatizácie spracovania obsahu

Elektronická podateľňa

- **Použitie elektronickej podateľne:**
 - pre administratívny styk nevyhnutná
 - pre ostatné prípady postačuje overovanie EP pri prijatí dokumentu
- **Základné funkcie**
 - PKI funkcie - vytváranie/overovanie EP, sťahovanie CRL, žiadosti o ČP
 - prijatie dokumentu - overenie ZEP, potvrdenie prijatia, zaslanie na ďalšie spracovanie
 - odosielanie dokumentu - vytvorenie ZEP s ČP, odosielanie dokumentu (legislatívou neupravené)
 - vytváranie záznamov o činnosti

Možné riešenia elektronickej podateľne

- Široké spektrum možností závislé od spôsobu nasadenia v komunikačných procesoch
- Spôsob spracovania:
 - manuálne spracovanie
 - automatické spracovanie
- Komunikačné prostredie:
 - manuálny vstup (diskety)
 - E-mail
 - Web interface
- Možné technické riešenia
 - komplexné, automatizované
 - jednoduché s manuálnymi operáciami

Výhody nasadenia el. podateľne

- Splnenie zákonom požadovaných podmienok na elektronickú komunikáciu
- Možnosť implementácie elektronických procesov aj keď v rámci organizácie PKI nie je implementovaná
 - overovanie a vytváranie ZEP realizuje podateľňa
- Možnosť automatického spracovania došlých podaní a odosielania rozhodnutí
- Nasadenie podateľne má zmysel aj tam, kde nie je zákonom explicitne vyžadovaná (napr. autorizácia a odosielanie elektronických faktúr)

NBÚ

- **Normotvorná a metodická činnosť pre používanie ZEP**
 - vydávanie záväzných smerníc a vysvetlení
 - certifikácia prostriedkov pre ZEP
- **Oblasť EP je v oblasti dynamického vývoja**
 - priebežne je potrebné riešiť vznikajúce problémy
 - problémy s národnou a medzinárodnou kompatibilitou riešení

Vlastník procesu

- Prispôsobenie interných procedúr a procesov elektronickej komunikácii
- Vybudovanie rozhrania pre elektronicnú komunikáciu (vrátane ZEP a podateľne)

3. Základné princípy

- Služby s jasne definovanou hodnotou pre používateľa (občana, zákazníka)
 - nesmieme iba „elektronizovať“ existujúce procesy, ale ich zefektívniť a využiť potenciál IT
 - zmena filozofie prístupu - zmena zamerania existujúcich procesov z poskytovateľa (úradníka) na používateľa (občana)
- Nájdenie kľúčového hráča – štátna správa:
 - vytvorenie „nadkritickej množiny“ používateľov
 - vytvorenie podmienok plošný rozvoj ďalších služieb (napr. využitie základných registrov)
 - vytvorenie celospoločenskej klímy podporujúcej využívanie elektronických služieb

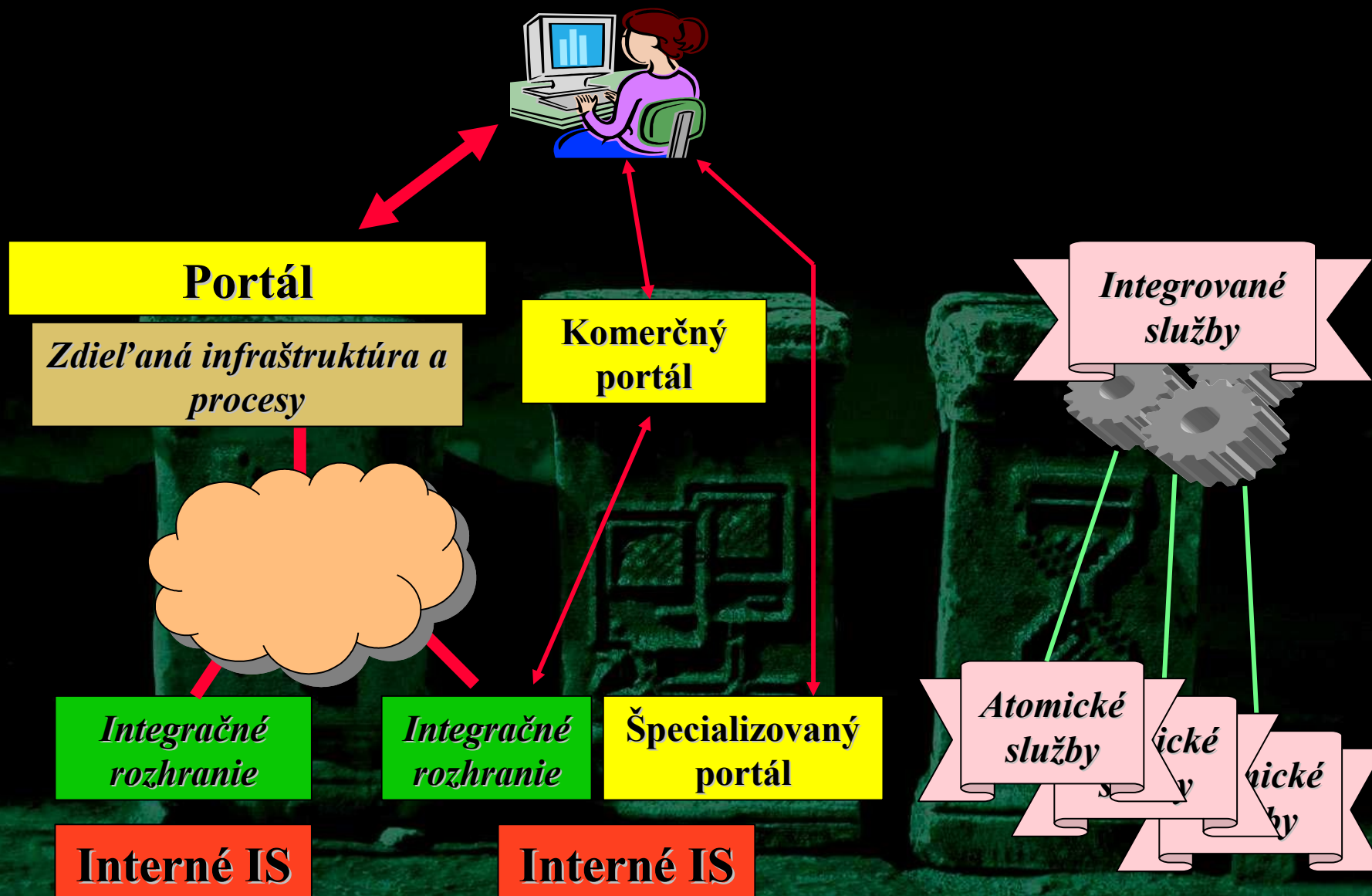
Centralizácia vs. decentralizácia

■ Centralizácia:

- koncepcia, metodika a štandardy
- prístupového miesta k službám
- integrovaných služieb
- infraštruktúry (PKI, platby, centrálna podateľňa, ...)

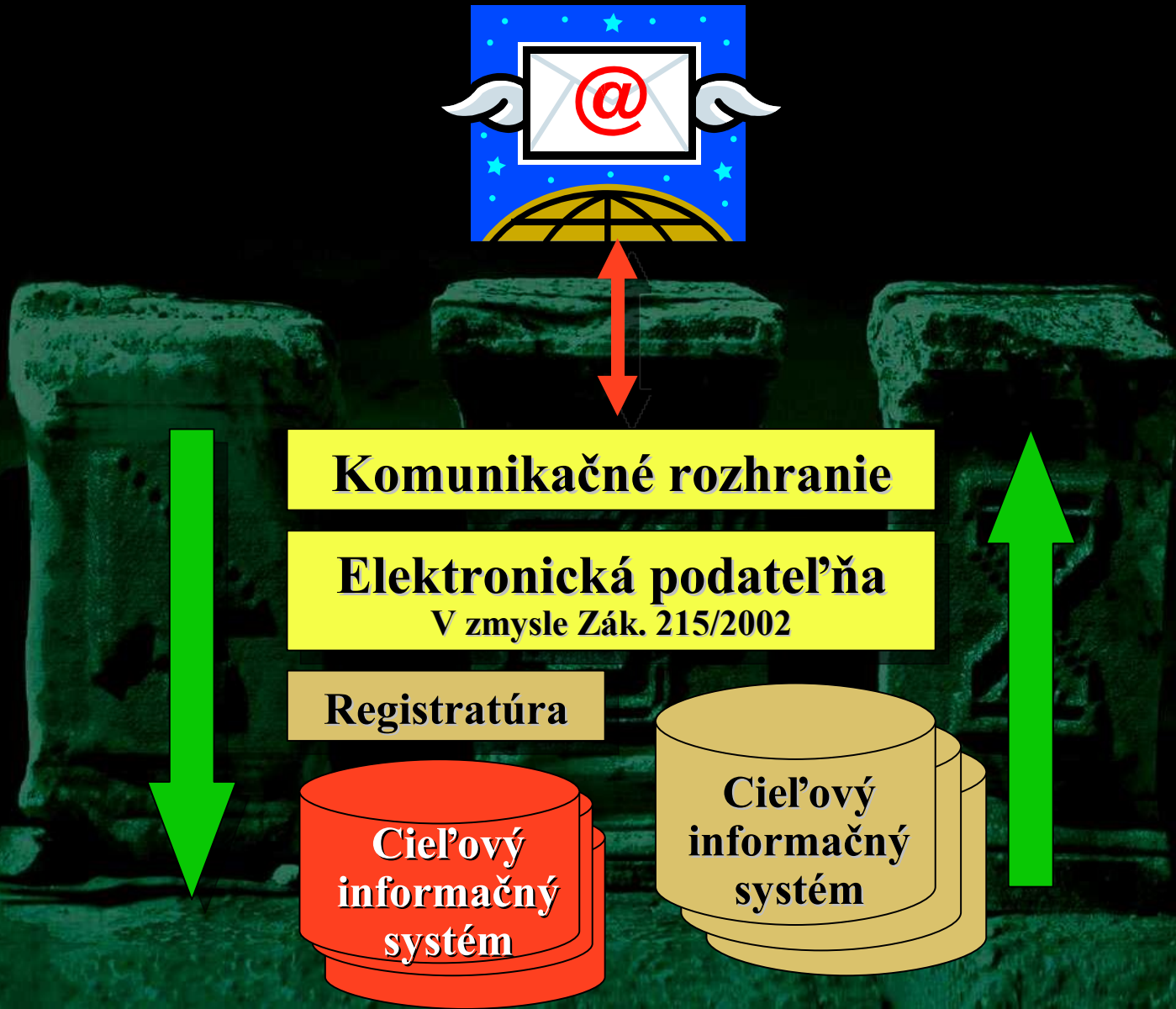
■ Distribúcia:

- zodpovednosti za rozvoj a kvalitu elektronických služieb poskytovaných ďalším subjektom
- implementácie elektronických služieb a informačných zdrojov (registrov) a integrácie rozhrania na interné systémy
- prístupu k špecifickým službám

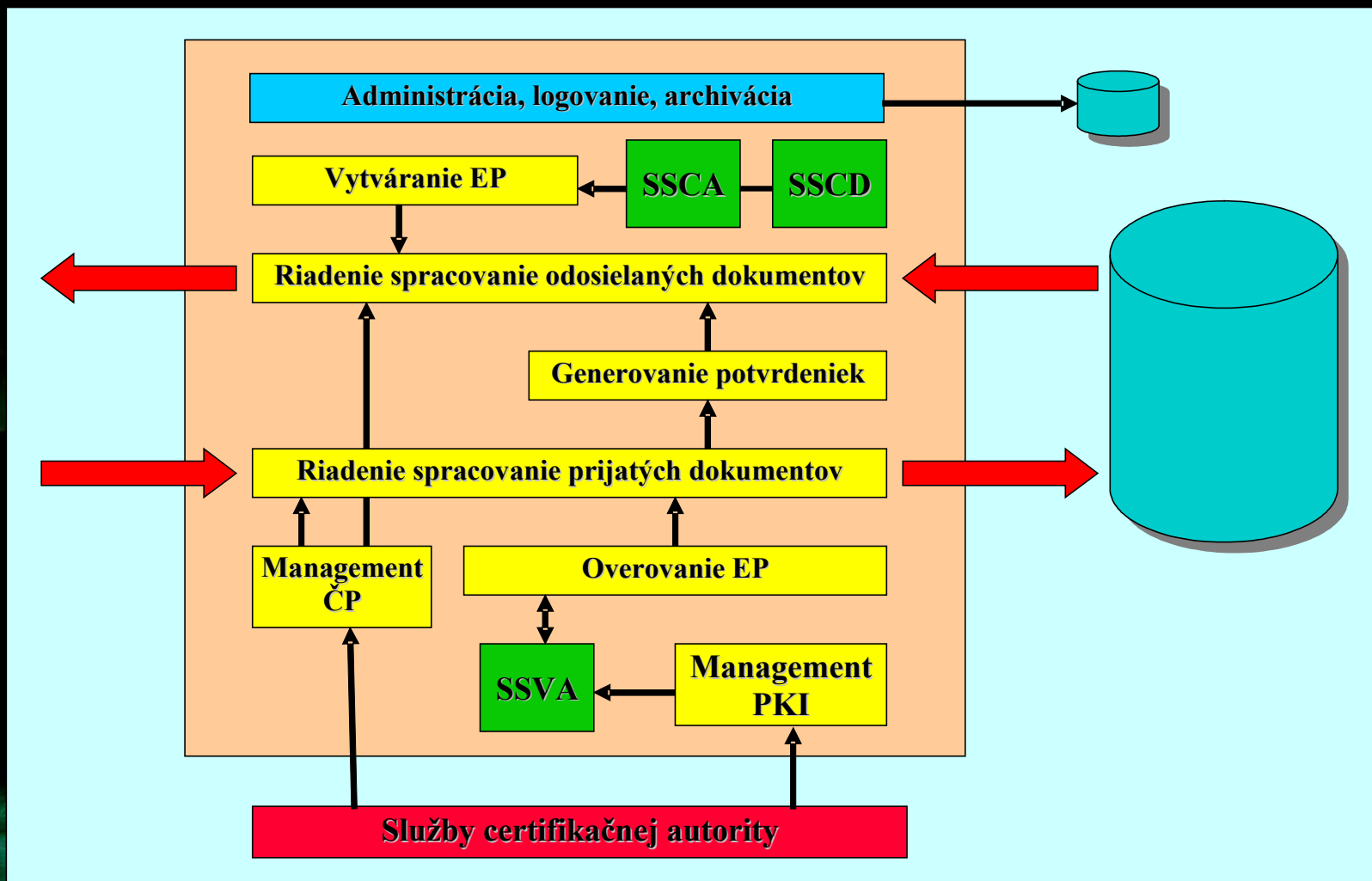

4. Hromadné spracovanie

- Pre väčšie objemy dokumentov MUSÍ byť spracovanie elektronickej komunikácie v podateľni automatické
 - automatické overovanie ZEP
 - automatická autorizácia (tzn. podpisovanie)
- Riešenie
 - špeciálne prostriedky pre ZEP (v súčasnosti v podstate už k dispozícii)
 - napojenie podateľne priamo na interné systémy
 - použitý QC musí identifikovať, že ZEP bol vytvorený podateľňou

Ako vyzerá elektronická podateľňa

5. Najvýznamnejšie problémy

- Rozšírenie elektronických procesov a elektronickej komunikácie
 - obmedzená množina používateľov
 - chýba reálna motivácia využívať elektronické služby a elektronickú komunikáciu (napr. cenové zvýhodnenie)
- Problémy s praktickým používaním ZEP
- Nedoriešené legislatívne otázky

Využívanie ZEP

- V zásade ZEP nie je možné overiť „on-line“ !!!
 - nie je problém v administratívnych procesoch (odozva sa ráta na dni)
 - v on-line procesoch je potrebné vykonať analýzu rizík vyplývajúcich z možného následného zamietnutia platnosti EP (a tým aj správy)
- Potreba doriešenia otázok pre praktické využitie
 - služba časovej pečiatky, aj viacnásobné
 - dlhodobá archivácia elektronických dokumentov a správ

Legislatívne otázky

- **Elektronické vykonanie právneho úkonu**
 - Občiansky zákonník zrovnoprávňuje písomnú a elektronickú formu
 - el. forma úkonu však nie je legislatívne upravená („úrad“ však môže konať iba spôsobom určeným zákonom)
- **Podpisovanie – autorizácia**
 - ZEP zrovnoprávnený s vlastnoručným
 - neexistuje ekvivalent pre notársky overený podpis
- **Právne záväzný prevod formy dokumentu (elektronická, papierová)**

- **Použitie jednoznačnej identifikácie v elektronickej službe**
 - identifikátor ako súčasť certifikátu (BIFO ?)
- **Možnosť zriadenia ústrednej (centrálnej) podateľne**
 - právna záväznosť podania
 - väzba na plynutie termínov
 - ochrana listového tajomstva
- **Rozhodnutia štátnych orgánov**
 - legislatíva nerieši, iba podania na „úrad“
 - neexistuje právne záväzné elektronické doručovanie dokumentov („do vlastných rúk ?“)

- **Elektronická úhrada správnych poplatkov**
 - častokrát končí na „lepení kolkov“
 - problematika malých platieb
- **Budovanie integrovaných služieb:**
 - jednorazová úhrada správnych poplatkov za všetky súčasti služby
 - automatické získavanie informácií “v mene žiadateľa“
- **Všeobecné uznávanie elektronických dokumentov a potvrdení všetkými „úradmi“**

Ďakujem za pozornosť